

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Finansinspektionen och av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Finansinspektionen och av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (RP 79/2016 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Paula Kirppu, finansministeriet
- marknadsövervakare Päivi Turunen, Finansinspektionen
- verkställande direktör Sari Lounasmeri, Börsstiftelsen i Finland
- chefsjurist Mari Pekonen-Ranta, Finansbranschens Centralförbund rf
- verkställande direktör Pia Santavirta, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
- professor Markku Kaustia.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands näringsliv rf
- Finlands Advokatförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om Finansinspektionen och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ändras i syfte att genomföra Europaparlamentets och rådets förordning om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare.

Till lagen om Finansinspektionen ska det fogas en bestämmelse om Finansinspektionens verksamhet som en sådan behörig myndighet som avses i förordningen. Finansinspektionen ska utöva tillsyn över marknaden för försäkringsbaserade investeringsprodukter som marknadsförs, tillhandahålls eller säljs i eller från Finland. Finansinspektionen ska dessutom få nya befogenheter att ingripa, vilka anges i förordningen och gäller utövande av verksamheterna i fråga. Till lagen ska det också fogas bestämmelser om den administrativa påföljdsavgiftens tillämpningsområde och

Betänkande EkUB 1/2017 rd

maximibelopp och om en skyldighet för aktörerna att sända faktablad till myndigheten för kännedom senast då produkten börjar tillhandahållas i Finland.

I lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder upphävs bestämmelsen om en möjlighet att undgå kravet på upprättande av faktablad.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den 26 november 2014 antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare. Förordningen trädde i kraft den 29 december 2014. För att nationellt genomföra förordningen föreslår regeringen att lagen om Finansinspektionen och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ändras.

Utskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker den med följande kommentarer och mindre tekniska ändringar.

Propositionen lämnades våren 2016. Efter det har riksdagen behandlat en rad propositioner (RP 65/2016 rd — EkUB 14/2016 rd, RP 70/2016 rd — EkUB 16/2016 rd, RP 77/2016 rd — EkUB 17/2016 rd, RP 123/2016 rd — EkUB 23/2016 rd, RP 201/2016 rd — EkUB 26/2016 rd) som föranleder vissa tekniska korrigeringar i de nu föreslagna bestämmelserna på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen nedan.

Den nya lagstiftningen syftar till att förbättra den neutrala jämförbarheten mellan olika investeringsprodukter och den vägen stärka den inre marknaden för investeringsprodukter genom att införa en skyldighet att tillhandahålla köparen ett standardiserat dokument (faktablad), som tydligt och kommunsurabelt uppger riskerna med och kostnaderna för investeringen.

Utskottet påpekar att det finländska konsumentskyddet i nuläget är bra när det gäller information om och försäljningsprocedurer för investeringsprodukter. De finländska konsumenternas förtroende för tillhandahållarna av investeringsprodukter har varit fortsatt stabilt också efter finanskrisen. Men ofta är det svårt att jämföra den information som finns tillgänglig, framför allt informationen om olika paketerade investeringsprodukter. Den förväntade avkastningen av ett investeringsinstrument kan presenteras på många olika sätt utan att kravet på korrekt information frångås. Hur informationen presenteras har stor betydelse för vilket intryck investeraren får av den väntade utvecklingen.

Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna möjliggör bättre underlag för investerarens beslut. Ett standardiserat dokument kan väntas öka konsumenternas förtroende för investeringsprodukter och marknaden och följaktligen leda till ökade investeringar. Ur tillhandahållarens synvinkel väntas den nya lagstiftningen dels bidra till en ökad marknadsandel för produkter med mer värde för kunden, dels gallra ut dåliga produkter från marknaden. Trots att det kommer att kosta mera att efterleva bestämmelserna bedöms de samlade effekterna bli positiva till följd av ökad insyn, effektivitet, mer jämlika verksamhetsmöjligheter och ökat förtroende. Den internationella

Betänkande EkUB 1/2017 rd

konkurrenskraften för finansmarknaden i EU påverkas också av hur trovärdigt rättssystemet förmår säkra investerarnas ställning.

En specifik fråga som togs upp vid sakkunnigutfrågningen var räckvidden av de föreslagna bestämmelserna. Utskottet ser det som motiverat att i enlighet med propositionen gå in för att undanta pensionsprodukter från tillämpningsområdet.

Hit hör också frågan om vilka aktörer de föreslagna bestämmelserna avses skydda. EU-definitionen av icke-professionella investerare i investeringsfonder inbegriper också kvalificerade placerrare såsom mindre pensionsfonder, egendomsförvaltningsbolag, stiftelser och andra allmännyttiga samfund, investeringsfunktioner i bolag, kommuner och högskolor. Investerare av den här typen är i regel erfarna affärsänglar eller andra professionella inom investeringsverksamhet. Priip-bestämmelserna inom kapitalinvesteringssektorn medger då sammantaget sett jämförelsevis små fördelar. Här bör man dock beakta lagstiftarens grundläggande problem med att finna en balans mellan regleringen av finansmarknaden och att tillåta fri aktivitet på marknaden: en tungrodd reglering som ska trygga konsumenternas tilltro till finansmarknaden kan försvåra den reglerade verksamheten på ett sätt som inte är optimalt. Analogt kan en alltför lätt reglering leda till oönskade bieffekter av att investerare mister förtroendet.

Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna gör det möjligt att nå de ovan beskrivna målen för att förbättra investerarnas ställning. Men eftersom innehållet i de tekniska standarderna på nivå 2 fortfarande inte är preciserat till alla delar är det oklart om de föreslagna bestämmelserna är ändamålsenliga i det avseendet.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen

5 §. Andra finansmarknadsaktörer. Det har gjorts ändringar i den föreslagna paragrafen genom proposition RP 65/2016 rd — EkUB 14/2016 rd, RP 77/2016 rd — EkUB 17/2016 rd och RP 201/2016 rd — EkUB 26/2016 rd. Paragrafen har kompletterats med nya 27, 28, 29 och 30 punkten, så den nya punkt som nu ska läggas till får nummer 31.

37 c §. Sändande av faktablad enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter till Finansinspektionen. Lagen har kompletterats genom proposition RP 65/2016 rd — EkUB 14/2016 rd, så den nya paragraf som ska läggas till nu får nummer 37 c.

41 a §. Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall. Paragrafen ska kompletteras med ett nytt 4 mom., så numreringen av de påföljande momenten ändras. I hänvisningsbestämmelsen i gällande 8 mom. bör hänvisningarna ändras så att de motsvarar de moment som blivit flyttade. Hänvisningen till 5—7 mom. blir alltså en hänvisning till 6—8 mom.

50 l §. Verksamhet som behörig myndighet enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter. Lagen har kompletterats med nya 50 h § och 50 i § genom proposition RP 70/2016 rd — EkUB 16/2016 rd, en ny 50 j § genom proposition RP 123/2016 rd —

Betänkande EkUB 1/2017 rd

EkUB 23/2016 rd och en ny 50 k § genom proposition RP 201/2016 rd — EkUB 26/2016 rd, så den paragraf som nu ska läggas till blir 50 l §.

2. Lag om ändring av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

2 kap. 5 §. Definitioner med anknytning till EU-lagstiftning. Lagens 2 kap. 5 § har kompletterats med en ny 12 punkt genom proposition RP 65/2016 rd — EkUB 14/2016 rd, så den nya punkt som ska läggas till nu får nummer 13.

13 kap. 1 §. Villkor för marknadsföring. I 13 kap. 1 § i den finska versionen bör ett skrivfel korrigeras. Det sista ordet i paragrafen bör vara avaintietoasiakirja, inte avaintietoasetus. Rättelsen gäller inte den svenska texten.

Ikraftträdandebestämmelsen. Eftersom behandlingen i riksdagen blev senarelagd föreslår utskottet att 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ändras så att det får följande lydelse: "De undantag från skyldigheten att upprätta faktablad som Finansinspektionen beviljat med stöd av det upphävda 13 kap. 4 § 4 mom. upphör att gälla fyra månader efter ikraftträdandet av denna lag, dock senast den 1 maj 2018."

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 79/2016 rd med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 5 § 30 punkten, 33 § 4 mom. 8 punkten, rubriken för 37 a §, 40 § 2 mom., 41 a § 8 mom. och rubriken för 6 kap.,

av dem 5 § 30 punkten sådan den lyder delvis ändrad i lag 855/2016, 33 § 4 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 1279/2015, rubriken för 37 a § sådan den lyder i lag 902/2012, 40 § 2 mom.

Betänkande EkUB 1/2017 rd

och 41 a § 8 mom. sådana de lyder i lag 520/2016 och rubriken för 6 kap. sådan den lyder i lag 60/2016, samt

fogas till 5 §, sådan den lyder i lag 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014 och 198/2015, en ny 31 punkt, till 33 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1279/2015, en ny 9 punkt, till 37 a §, sådan den lyder i lag 902/2012, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4—9 mom. blir 5—10 mom., samt till lagen nya 37 c och 50 l § som följer:

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

30) i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016) avsedda finländska kreditförmedlare och filialer som utländska kreditförmedlare har i Finland,

31) sådana aktörer som inte är tillsynsobjekt enligt 4 § men som är skyldiga att iaktta Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), nedan *förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter*.

33 §

Verkställighetsförbud och rättelseuppmaning

Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att

8) förbjuda en systematisk internhandlare att ordna interna transaktioner med finansiella instrument finns i 5 kap. 6 § i lagen om handel med finansiella instrument,

9) förbjuda och begränsa marknadsföring, tillhandahållande och försäljning av försäkringsbaserade investeringsprodukter i eller från Finland samt viss finansiell verksamhet och praxis hos ett försäkrings- eller återförsäkringsbolag finns i artikel 17 i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter.

37 a §

Utvövning av de särskilda befogenheterna i blankningsförordningen och förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter

Finansinspektionen får kräva att en produktutvecklare enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter samt den som ger råd om eller säljer dessa produkter ska informera de berörda investerarna om beslut som de fattat med stöd av 3 eller 4 kap. och om var investerarna kan anföra besvär, framställa klagomål, lämna reklamation eller kräva ersättning.

Betänkande EkUB 1/2017 rd

37 c §

Sändande av faktablad enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter till Finansinspektionen

Den som utvecklar en paketerad investeringsprodukt eller den som säljer produkten ska sända det faktablad som utarbetats över produkten enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter till Finansinspektionen för kännedom senast då produkten börjar tillhandahållas i Finland.

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska också påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot

1) bestämmelsen i artikel 4.1 eller 4.3 i EMIR-förordningen om clearingkravet för OTC-derivatkontrakt som ingåtts med en finansiell motpart eller bestämmelsen i artikel 10.1 i den förordningen om clearingkravet och rapporteringskravet för OTC-derivatkontrakt som ingåtts med en icke-finansiell motpart,

2) ett beslut som Finansinspektionen fattat med stöd av artikel 20.2, 21.1 eller 23.1 i blankningsförordningen eller ett beslut som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten fattat med stöd av artikel 28.1 i den förordningen,

3) bestämmelserna i artiklarna 38, 39 och 40 i auktioneringsförordningen om förbjuden användning av insiderinformation, bestämmelserna i artikel 41 om förbudet mot otillbörlig marknadspåverkan eller bestämmelserna i artikel 42.1, 42.3 eller 42.5 om särskilda krav för att minska risken för marknadsmissbruk,

4) bestämmelsen om upprättande av faktablad i artikel 5.1 i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter, bestämmelserna om faktabladets form och innehåll i artiklarna 6, 7 och 8.1—8.3, bestämmelsen om marknadsföringsmaterialets innehåll i artikel 9, bestämmelsen om regelbunden översyn av faktabladet i artikel 10.1, bestämmelserna om tillhandahållande av faktabladet i artiklarna 13.1, 13.3 och 13.4 samt artikel 14 eller bestämmelsen om kundklagomål i artikel 19 i den förordningen, eller

5) det maximibelopp på 0,2 procent per transaktion för förmedlingsavgifter för betalkortstransaktioner som anges i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner, nedan *förordningen om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner*, eller det maximibelopp på 0,3 procent per transaktion för förmedlingsavgifter för kreditkortstransaktioner som anges i artikel 4 i den förordningen.

Betänkande EkUB 1/2017 rd

41 a §

Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall

Om en påföljdsavgift påförs för en överträdelse av en bestämmelse som avses i 40 § 2 mom. 4 punkten eller för en försummelse att iaktta en sådan bestämmelse, får en juridisk person påföras en påföljdsavgift som uppgår till antingen högst tre procent av den juridiska personens omsättning under året före gärningen eller försummelsen eller högst fem miljoner euro, beroende på vilkendera som är större. En fysisk person får påföras högst 700 000 euro i påföljdsavgift.

Trots det som föreskrivs i 6—8 mom. får påföljdsavgiften emellertid vara högst tre gånger så stor som den vinning som erhållits genom gärningen eller försummelsen, om storleken på vinningen kan bestämmas.

6 kap.

Tillsyn över utländska tillsynsobjekt och deras filialer i Finland och samarbete med utländska tillsynsmyndigheter samt tillsynen över iakttagande av EU-förordningar

501 §

Verksamhet som behörig myndighet enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter

Finansinspektionen är i enlighet med artiklarna 4.8 och 15.2 i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter den behöriga myndighet som avses i förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) 13 kap. 4 §
4 mom.,
ändras 2 kap. 5 § 2 mom. 11 punkten samt 13 kap. 1 § 3 mom. och 7 § samt
fogas till 2 kap. 5 § 2 mom. en ny 13 punkt som följer:

2 kap.

Definitioner

5 §

Definitioner med anknytning till EU-lagstiftning

I denna lag avses med

12) marknadsmissbruksförordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG,

13) *förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

Betänkande EkUB 1/2017 rd

13 kap.

Marknadsföring till icke-professionella kunder

1 §

Villkor för marknadsföring

Den som marknadsför AIF-fonder ska innan ett investeringsbeslut fattas sända en icke-professionell kund ett faktablad enligt 4 § eller ett faktablad enligt förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter.

7 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av finansministeriet får i syfte att genomföra AIFM-direktivet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) förutsättningarna för att Finansinspektionen ska bevilja undantag som avses i 2 § 3 mom. och 6 § 4 mom.,
- 2) de krav enligt 4 och 5 § som ska ställas på faktablad som ges till investerare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De undantag från skyldigheten att upprätta faktablad som Finansinspektionen beviljat med stöd av det upphävda 13 kap. 4 § 4 mom. upphör att gälla fyra månader efter ikraftträdandet av denna lag, dock senast den 1 maj 2018.

Helsingfors 28.2.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Martti Mölsä saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd

Betänkande EkUB 1/2017 rd

medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Joakim Strand sv
medlem Antero Vartia gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.